

Roalter Akkoord

Raadsakkoord 2018-2022

Voorwoord

Raalte, 21 juni 2018

Beste inwoner van de gemeente Raalte,

Voor u ligt het Roalter Akkoord 2018 – 2022. Een akkoord waar wij als gemeenteraad de komende jaren op in willen zetten voor onze gemeente. Voor dit akkoord hebben we allereerst gekeken naar wat ons als raad bindt. In een open en transparant proces hebben we in een aantal werksessies en gesprekken gekeken naar waar we elkaar op kunnen vinden. Dit is vervat in het Roalter Akkoord op een negental programma's.

Dat laat onverlet dat er ook nog verschillen in opvattingen, ambitie of tempo tussen partijen bestaan op thema's als economie, duurzaamheid, klimaat en onze openbare ruimte. Want in de gemeente Raalte valt er wel degelijk wat te kiezen. Dit akkoord is tot stand gekomen op basis van de verkiezingsprogramma's van alle partijen aangevuld met belangrijke bouwstenen vanuit de ambtelijke organisatie. Ingekomen brieven en verzoeken vanuit inwoners, verenigingen en/of maatschappelijke organisaties zijn hier niet in meegenomen. Dat betekent niet dat deze verzoeken niet relevant waren, maar vooral meer tijd vragen om vast te stellen of alle partijen het over een verzoek eens kunnen worden. Het is aan de partijen om deze signalen al dan niet een vervolg te geven. Daarover gaan we de komende tijd met elkaar en onze inwoners graag het gesprek aan. We zien het als een uitdaging om de komende vier jaar samen met u vorm te geven aan dit akkoord.

De ondertekenende partijen,

Gemeentebelangen

De fractievoorzitter,

CDA

De fractievoorzitter,

BurgerBelangen

De fractievoorzitter,

Wout Wagenmans

Guus Temmink

Sylvia van der Heide

VVD

De fractievoorzitter,

Lokaal Alternatief

De fractievoorzitter,

GroenLinks

De fractievoorzitter,

Alexander Kreule

Egbert den Daas

Ralph Mulders

D66

De fractievoorzitter,

PvdA

De fractievoorzitter,

Peter Moorman

Arie van der Wilt

Over het Roalter Akkoord

Dit Roalter Akkoord is misschien anders dan u gewend bent. Het is geen doortimmerd coalitie- of collegeakkoord waar niets meer te kiezen valt. Ook geen samenlevingsakkoord waar de meest mondige inwoners hun ideeën terugvinden. We noemen het een Roalter Akkoord, een akkoord, dat ook de eigen wijze van de gemeente Raalte weerspiegelt. Het Roalter Akkoord is daarmee een momentopname van een ontwikkeling die in de vorige bestuursperiode gezamenlijk is ingezet. Maar tegelijkertijd vormt het een startpunt van een nieuwe periode van bestuurlijke vernieuwing.

In een aantal stappen is met de raad gekomen tot dit akkoord. Tijdens de formatiegesprekken hebben partijen geadviseerd te zoeken naar de verbinding, datgene wat de partijen bindt op inhoud. Aan de hand van twee openbare werksessies en een informatiebijeenkomst is hieraan vorm en inhoud gegeven. Door te werken met stellingen uit de verkiezingsprogramma's, de (ambtelijke) bouwstenennotitie en de mogelijkheid voor partijen om ook stellingen aan te dragen, zijn er thema's en punten genoemd waarover de partijen het eens konden worden. Deze zijn opgenomen in dit akkoord onder de volgende beleidsprogramma's:

1. Ruimtelijke ontwikkeling, woon- en werkomgeving
2. Integraal beheer openbare ruimte
3. Onderwijs, werk en inkomen
4. Maatschappelijke ondersteuning en jeugdhulp
5. Duurzaamheid, klimaatadaptie en energietransitie
6. Economie
7. Sport, cultuur en maatschappelijk vastgoed
8. Openbare orde en veiligheid
9. Bestuur en dienstverlening

Bij deze werkwijze passen ook zeker enige nuanceringen. De insteek van dit akkoord is datgene waarover partijen het met elkaar eens zijn. Dat betekent ook dat er in dit akkoord geen uitspraken staan die discussie opleverden, omdat daar meer informatie, meer dialoog en/of debat voor nodig is. Uiteraard staat het de raadsleden vrij om deze onderwerpen alsnog op de raadsagenda te krijgen.

Ook is door het werken en vertalen van stellingen in een akkoord maar een deel van het speelveld benoemd. Er spelen meer ontwikkelingen die de komende jaren de agenda gaan bepalen. Denk daarbij bijvoorbeeld aan de maatschappelijke opgaven zoals benoemd in het Interbestuurlijk Programma (IBP). In het IBP hebben medeoverheden afspraken gemaakt over een gezamenlijke agenda voor deze kabinetsperiode, maar we kennen de precieze (financiële) opgave nog niet. Maar denk ook aan gemeentelijke opgaven die in de bouwstenennotitie staan benoemd, zoals de (financiële opgave) van de transformatie sociaal domein, de N35 en de vervangingsstrategie voor de openbare ruimte. En tot slot opgaven die de komende vier jaar ongetwijfeld op ons pad zullen komen, maar die we nu nog niet kennen. Al deze opgaven moeten integraal worden afgewogen tegen de ambities die in dit akkoord vervat staan.

Vanzelfsprekend is het nodig een financiële vertaling van de ambities te maken. Dat is mogelijk als het verdere speelveld in beeld is gebracht en in de raad een weging heeft plaatsgevonden in prioriteiten van onderwerpen. In het financiële hoofdstuk is aangegeven hoe we hiermee om willen gaan.

Leeswijzer

Het volgende hoofdstuk beschrijft de manier waarop we richting willen geven aan de uitvoering van dit Roalter Akkoord. Daarna geven we per programma aan wat de context van het programma is, wat het ambitieniveau van de raad is en hoe we denken daaraan vorm te geven. Het akkoord sluit af met het hoofdstuk financiën.

De gemeente Raalte vernieuwt

In de vorige bestuursperiode stonden we aan de vooravond van ingrijpende veranderingen. Er kwamen nieuwe taken in het sociaal domein op ons af en we stonden voor de uitdaging om invulling te geven aan een ingrijpende bezuinigingstaakstelling. De rol van de (gemeentelijke) overheid ten opzichte van de samenleving is veranderd van een klassieke verzorgingsstaat naar een participatiesamenleving. We willen toegroeien naar een nieuwe verhouding tussen gemeente en samenleving, daarbij gebruik maken van de kracht van onze inwoners. Op een groot aantal beleidsterreinen hebben we daarmee met wisselend succes geëxperimenteerd¹. In de komende bestuursperiode willen we deze bestuurlijke vernieuwing verder doorzetten. We doen dit langs de lijn van *richten* (wat beogen we hiermee te bereiken), *inrichten* (hoe gaan we dat doen) en *leren* (hoe gaan we dit proces tussentijds bijstellen).

Richten

In de komende bestuursperiode zijn er nieuwe trends en opgaven waar we mee aan de slag moeten en die zich voortdurend aandienen. Vaak vragen opgaven lokale oplossingen, soms regionale of zelfs landelijke oplossingen. Bovenal verwachten inwoners steeds vaker dat we concrete maatschappelijke resultaten op deze punten realiseren. Ze mogen er vanuit gaan dat we transparant en begrijpelijk verantwoording afleggen over ons optreden.

Met dit Roalter Akkoord beogen we:

- inwoners, ondernemers en maatschappelijke instellingen nog meer te betrekken bij beleid én uitvoering. Niet door aan de voorkant al van alles dicht te timmeren. Maar vanuit vertrouwen en verbinden willen we, in een samenwerkende bestuursstijl, de kracht van de samenleving benutten om tot gedragen oplossingen te komen.
- ruimte, flexibiliteit en wendbaarheid in te brengen in datgene wat de komende vier jaar op ons af komt. Om in te kunnen spelen op de ideeën die er in de samenleving spelen of (nieuwe) maatschappelijke opgaven die zich aandienen.
- de inbreng van alle politieke partijen te organiseren, waarbij elke partij de ruimte krijgt om zijn expertise en toegevoegde waarde zichtbaar te maken.
- de gemeenteraad als hoogste orgaan meer een kaderstellende rol te geven door de raad aan de voorkant van beleidsprocessen meer ruimte te geven.
- meer opgavegericht te gaan werken en besturen, omdat de grote opgaven zoals die de komende vier jaar op ons af komen, per opgave expliciete (bestuurlijke) aandacht verdienen en ook bestuurlijke inzet zullen vragen.

Inrichten

Om te kunnen voldoen aan voorgaande doelstellingen, wordt voorgesteld een aantal wijzigingen door te voeren aan de “inrichting” waarop we het besluitvormingsproces hebben vormgegeven. Ten eerste vraagt de ambitie om de raad en samenleving meer in de lead te zetten, een bijpassende vergaderstructuur en -cultuur. Denk hierbij onder meer aan meer ruimte voor thematische besprekingen van de raad met de samenleving over nog nader te bepalen onderwerpen (de Raad “thematisch” op Pad). Daarnaast worden ideeën uitgewerkt die het burgerschap versterken. Voorstellen hiertoe worden uiterlijk 1 oktober 2018 door partijen gedaan zodat de raad uiterlijk met ingang van 1 januari 2019 op een nieuwe manier vergadert.

Om de kaderstellende rol van de raad meer te accentueren wordt, ten tweede, de huidige Lange Termijn Agenda (LTA) van de raad getransformeerd naar een jaaragenda van de raad, met hierin opgenomen onderwerpen waarbij:

- de raad zelf het initiatief wil houden
- de raad het college kaders vooraf meegeeft
- nadere procesafspraken worden gemaakt tussen raad en college
- het college met voorstellen komt

De wijze waarop dit dynamische document vorm krijgt, wordt in samenspraak met de agendacommissie nader uitgewerkt.

¹ Op het voorblad staat Tijs Reimert die tijdens de Raad op Pad in 2016 een pitch hield voor een skatebaan in Mariënheem. Met financiële steun van de gemeente realiseerde hij samen met een werkgroep een verplaatsbare skatebaan (foto: Wesley van der Bol).

Ten derde wordt omtrent kaderstelling jaarlijks, met ingang van het voorjaar 2019, gewerkt met een document (kaderbrief of perspectiefnota “nieuwe stijl”) dat zowel op inhoud als financiën de raad in de gelegenheid stelt voor het zomerreces integraal invulling te geven aan de kaderstellende rol van de raad als opmaat naar de begroting voor het komend jaar. Dit is jaarlijks het moment waarop de afspraken van het Roalter Akkoord afgewogen worden tegen andere zaken en de raad zodoende integraal tot prioritering kan komen. De vorm en inhoud hiervan worden in het 4^e kwartaal 2018 in samenspraak met de rekeningcommissie voorbereid.

Leren

Naast de kaderstellende en volksvertegenwoordigende rol heeft de raad uiteraard ook een controlerende rol. Deze laatste krijgt vorm en inhoud in het bestaande instrumentarium van de raad, zoals de verantwoordingsdocumenten van de planning- en controlcyclus en met evaluaties. Ook dit Roalter Akkoord gaan we evalueren waarbij de raad zijn controlerende rol invult.

Met de Raad op Pad is veel ervaring opgedaan met experimenteren, evalueren en leren. Dit Roalter Akkoord is een volgende vernieuwingsstap en vraagt een evaluatiemoment. Voorgesteld wordt een tussenstand op te nemen van het Roalter Akkoord halverwege deze bestuursperiode, waarbij de samenleving ook actief wordt betrokken.

De beleidsprogramma's

Programma 1 Ruimtelijke ontwikkeling, woon- en werkomgeving

Onze leefomgeving verandert. De eisen die gebruikers stellen aan de leefomgeving vragen om een integrale visie, waarbij opgaven voor wonen, bedrijvigheid, verkeer, landbouw, natuur, milieu en water in samenhang met elkaar moeten worden gezien. Deze visie ontwikkelen we samen met onze inwoners in de Omgevingsvisie. In onze Woonvisie hebben we geconstateerd dat de samenstelling (gezinsgrootte) van de huishoudens in de bestaande woningvoorraad verandert: er komen meer kleine huishoudens. In toenemende mate wonen oudere inwoners zelfstandig, ook als er zorg nodig is. Er wonen ook steeds meer andere doelgroepen met een zorgbehoefte zelfstandig in onze wijken en dorpen. Dit stelt ons voor belangrijke opgaven en vraagt een andere kijk op het wonen. Ook de relatie met het blijven garanderen van de mobiliteit (weg en openbaar vervoer) is van groot belang.

Dit zijn de ambities voor onze gemeente:

Samen met onze inwoners en ondernemers ontwikkelen we een integrale en gemeentebrede omgevingsvisie op de fysieke leefomgeving. We spelen in (waar mogelijk proactief) op de veranderende dynamiek in het buitengebied en zien kansen om agrarisch ondernemerschap en "ander" ondernemerschap samen mogelijk te maken.

Het is goed wonen in de gemeente Raalte waarbij wij gaan voor aantrekkelijke en leefbare (winkel)centra in alle kernen. In alle kernen moet woningbouw mogelijk zijn. We stemmen woningbouw af op de vraag, waarbij de meeste aandacht uitgaat naar starters en senioren. Inzicht in de huidige en toekomstige woningmarkt blijft hierbij van belang. Voor een vitale en leefbare gemeente zijn, naast een aantrekkelijk voorzieningenniveau, goede en veilige verkeersverbindingen essentieel. Niet alleen het lokale wegennet, inclusief fietsvoorzieningen, maar ook het hoofdwegennet moet daarvoor op orde zijn. Nu het economisch beter gaat willen we meer investeren in een goede bereikbaarheid en infrastructuur.

Dit gaan we doen om onze ambities waar te maken:

- Nieuwe woningen worden gasloos gebouwd
- Initiatieven voor geclusterd wonen inclusief zorg voor jongeren en ouderen, zowel in het buitengebied als in de kernen, kunnen rekenen op onze warme aandacht
- Samen met (vertegenwoordigers van) agrarische ondernemers bekijken we hoe we tot een nieuwe en duurzame invulling van het buitengebied kunnen komen
- De leefbaarheid van het buitengebied krijgt een stevige impuls door het voor agrarische bedrijven gemakkelijker te maken om van bestemming te veranderen
- We zetten ons onverminderd sterk in om besluitvorming over de rondweg Mariënheem, als onderdeel van een integrale opwaardering van de N35, in deze bestuursperiode op de politieke agenda te krijgen
- Onveilige verkeerssituaties, in het bijzonder in de buurt van scholen en sportclubs, gaan we samen met betrokkenen integraal bekijken en afwegen in een verkeersagenda

Programma 2 Integraal beheer openbare ruimte

Sociaal-maatschappelijke ontwikkelingen stellen andere eisen aan de inrichting, het gebruik en beheer van de openbare ruimte. Denk daarbij aan het levensloopbestendig maken van de openbare ruimte, zodat inwoners ongeacht hun leeftijd en met of zonder fysieke of visuele beperking kunnen genieten van een gebruikersvriendelijke en veilige openbare ruimte. Maar ook verkeerskundige vraagstukken dienen zich aan en vragen om een integrale aanpak. De openbare ruimte dient klimaatbestendig te worden ingericht in samenhang met de wateropgave. In al deze opgaven doen we dat niet alleen maar zoveel mogelijk samen met onze inwoners, bedrijven en maatschappelijke partners en onze Stichting Werk Raalte. Initiatieven vanuit de bevolking (burgerschap) worden hierbij aangemoedigd.

Dit zijn de ambities voor onze gemeente:

Onze openbare ruimte is het visitekaartje van de gemeente. Met de beheerplannen krijgen we meer inzicht in hoe de kwaliteit van de openbare ruimte en de gebouwen zich ontwikkelt en welke maatregelen noodzakelijk zijn om dit in stand te houden. Daarnaast is er de wens om de openbare ruimte meer levensloopbestendig te maken.

Dit gaan we doen om onze ambities waar te maken:

- We brengen de gevraagde kwaliteit en het benodigd budget op wegbeheer en gemeentelijke gebouwen met elkaar in balans
- Het op niveau brengen van de onderhouds- en vervangingsbudgetten in de openbare ruimte krijgt prioriteit boven nieuw beleid
- We investeren in het verbeteren van de wegen in het buitengebied
- Wegen met veel landbouwverkeer worden in overleg met de agrariërs veiliger gemaakt
- We maken meer geld vrij voor het onderhoud van het openbaar groen en het maaibeeld
- We werken "Groen Samen Doen" verder uit en verbreden het
- We maken ons hard voor groenere speelplekken in de wijken

Programma 3 Onderwijs, werk en inkomen

Veel mensen in Nederland hebben het 'goed'. Ze hebben een baan, inkomen, sociale contacten en voelen zich gewaardeerd, geaccepteerd, weerbaar en beschermd. Voor een beperktere groep mensen is dat helaas niet het geval, ook in onze gemeente. Tegen hun zin en vaak buiten hun macht worden ze geconfronteerd met werkloosheid, gezondheids- en sociale problemen. Veelal ook met onbenutte talenten, kwetsbaarheid in het onderwijs of op de arbeidsmarkt. Regelmatig zijn het problemen die niet op zichzelf staan, maar met elkaar samenhangend de levensloop van mensen bepalen. De aanwezigheid van dergelijke problemen vraagt voortdurende aandacht. Hierbij wordt het volgen en afronden van een goede opleiding steeds meer een randvoorwaarde voor het mee kunnen komen in de samenleving.

Dit zijn de ambities voor onze gemeente:

De komende periode zetten we in op de aansluiting van onderwijs op de arbeidsmarkt. Daarom investeren we lokaal in een goede samenwerking met onderwijsinstellingen als het Carmelcollege en Landstede. Maar ook regionaal door een goede samenwerking met Hogeschool Windesheim, Deltion College en Saxion. We hebben de ambitie om het aantal mensen met problematische schulden en sociaal isolement verder terug te dringen. In elke kern moet een basisschool open blijven en zo nodig zijn we bereid hiervoor extra budget te prioriteren.

Dit gaan we doen om onze ambities waar te maken:

- We stimuleren initiatieven die ontmoetingen tussen onderwijs en bedrijfsleven en nieuwe vormen van onderwijs in technische- bouw- en installatieberoepen tot stand brengen
- De Stichting Werk Raalte ontwikkelt zich door tot een leer- werkbedrijf voor inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt
- Er blijft een vangnet voor mensen met afstand tot de arbeidsmarkt
- We blijven preventief bezig om laaggeletterdheid tegen te gaan
- Er is een sluitend systeem van schuldhulpverlening, waarbij de oorzaak van de schuld wordt aangepakt

Programma 4 Maatschappelijke ondersteuning en jeugdhulp

De afgelopen jaren is de beleidsmatige en praktische aanpak van zorg en ondersteuning, werk en inkomen, aanzienlijk veranderd door de decentralisaties in het sociale domein. De kern hiervan is dat de verantwoordelijkheid zo dicht mogelijk bij mensen - in hun straat, in hun buurt - wordt belegd: bestuurlijk bij gemeenten, praktisch bij professionals (en personen in de omgeving) die mensen concreet en duurzaam kunnen helpen hun problemen te verlichten en op te lossen. De transformatie is nog in volle gang en heeft ook nog niet iedereen 'bereikt'.

Dit zijn de ambities voor onze gemeente:

In onze gemeente hebben alle inwoners recht op goede zorg. We werken nauw samen met diverse zorgaanbieders. Hierdoor is de zorg toegankelijk en integraal. De komende jaren willen we dit bestendigen en doorontwikkelen. We gaan vereenzaming van ouderen tegen. De gemeente Raalte wordt een dementievriendelijke gemeente. Er is keuzevrijheid en eigen regie bij ondersteuning.

Dit gaan we doen om onze ambities waar te maken:

- Door het verlenen van een goede dienstverlening wordt de toegankelijkheid van het sociaal domein, zowel digitaal als fysiek, verbeterd
- We gaan onze inwoners die niet digitaal georiënteerd zijn, jaarlijks actief informeren over voorzieningen op het gebied van zorg en welzijn
- Het werk van vrijwilligers wordt gewaardeerd en ondersteund met cursussen, werving, bestuursversterking, kennisdeling etc.

Programma 5 Duurzaamheid, klimaatadaptie en energietransitie

Er ligt een grote opgave om tot een duurzaam Nederland te komen. Het aanpassen aan de gevolgen van klimaatverandering, de energietransitie van fossiele brandstoffen naar duurzame energiebronnen en de ontwikkeling naar een circulaire economie zijn randvoorwaarden voor het behoud van ons welzijn. Deze transitie vereist een fundamentele verandering van denken en handelen, maar biedt tegelijkertijd kansen voor economische ontwikkeling. Het gaat om grote maatschappelijke, economische én ruimtelijke veranderingen waarin we van iedere inwoner, elke ondernemer, de regio en tal van betrokken organisaties en instellingen iets vragen.

Dit zijn de ambities voor onze gemeente:

We willen de gemeente Raalte duurzamer maken en voldoen aan het klimaatakkoord van Parijs. Dit betekent dat we onze huidige ondersteunende en faciliterende rol voortzetten, maar ook op kansrijke plekken zelf of in regionaal verband met initiatieven starten. We zien dat duurzaamheid, de energietransitie en circulaire economie niet alleen noodzakelijk zijn voor onze samenleving, maar ook goede kansen bieden voor ondernemend Raalte.

Dit gaan we doen om onze ambities waar te maken:

- We gaan het goede voorbeeld geven door onze gemeentelijke gebouwen te verduurzamen
- Waar mogelijk ondersteunen we actief initiatieven van ondernemend Raalte op circulaire economie
- Om energieneutraliteit en duurzaamheid te bevorderen, streven we naar wijkgerichte energieneutrale plannen
- We ontwikkelen een visie op klimaatadaptatie
- We vragen aandacht voor of ondersteunen onderzoek naar nieuwe energieconcepten die langdurige opslag van energie mogelijk maken

Programma 6 Economie

De economie van onze gemeente staat niet op zichzelf; we zijn in sterke mate verbonden met onze regio. Daarom is een goede samenwerking in de regio cruciaal. Door de kwaliteit van het vestigingsklimaat te versterken, met de aanwezigheid van goede bedrijventerreinen, digitale verbindingen en een excellente bereikbaarheid werken we aan een duurzame concurrerende economie die de goede uitgangspositie kan behouden en versterken.

Dit zijn de ambities voor onze gemeente:

We doen er alles aan om de werkgelegenheid in de gemeente Raalte te behouden en vergroten. We maken recreatie en agrarisch ondernemerschap samen mogelijk op het platteland. Bedrijven blijven de kans houden om zich in hun eigen kern te vestigen of uit te breiden. Ondernemers zijn van groot belang voor onze lokale economie, werkgelegenheid en leefbaarheid. Onze samenwerking met ondernemers is een blijvende prioriteit. Het continu verbeteren van onze dienstverlening wordt een vast onderdeel van onze werkwijze zodat het ons vestigingsklimaat verbetert. We hebben de ambitie om onze ondernemers adequaat te faciliteren bij hun vragen. Of het nu gaat om een goed aanbod van bedrijfskavels, ondersteuning van (ruimtelijke) initiatieven of het versimpelen van een werkproces voor een vergunning.

Dit gaan we doen om onze ambities waar te maken:

- Onze inzet op ondernemersdienstverlening blijft prioriteit houden
- We gaan meer samenwerken met andere toeristische gebieden zoals het Vechtdal, de Kop van Overijssel en Twente
- We geven een boost aan de Zegge VII door in te zetten op actieve acquisitie op het aantrekken van bedrijven en de verkoop van bedrijventerrein
- We stimuleren de verkoop van bedrijventerrein door maatwerk te leveren
- We gaan meer samenwerken op economie en arbeidsmarkt in regionaal verband, in het bijzonder binnen de Regio Zwolle

Programma 7 Sport, cultuur en maatschappelijk vastgoed

Veel mensen beleven plezier aan sport en cultuur. Ze drijven in belangrijke mate op de kracht van de samenleving: de vrijwillige inzet van mensen om evenementen mogelijk te maken en verenigingen draaiende te houden. Maar sport en cultuur zijn niet alleen een doel op zichzelf. Ze zijn ook een middel om andere doelen te bereiken, zoals achterstandsgroepen en ouderen activeren, de leefomgeving aantrekkelijk maken voor inwoners, een vestigingsklimaat voor bedrijven creëren, of de sociale cohesie bevorderen. Het aandeel vrijwilligers komt echter steeds verder onder druk te staan.

Dit zijn de ambities voor onze gemeente:

Inwoners van onze gemeente zijn actieve inwoners die betrokkenheid tonen. We zetten in op het behoud van deze vrijwilligers en betrekken daar ook de jeugd actief bij. We koesteren onze investeringen in maatschappelijk vastgoed (mfa's, dorpshuizen), omdat deze voorzieningen belangrijk zijn voor een leefbaar dorp. We willen ons subsidiebeleid zodanig vorm geven dat we meer flexibel aan kunnen sluiten bij ideeën uit de samenleving. We inspireren inwoners om (nog) gezonder te leven, omdat fitte inwoners met een gezonde leefstijl beter kunnen meedoen in de maatschappij. Op cultureel gebied zorgen we voor een zichtbaar en samenhangend aanbod dat onze gemeente aantrekkelijk maakt; waarin de culturele identiteit wordt behouden en ontwikkeld en cultuur een belangrijke verbindingsfactor is. Hierbij richten wij ons ook op de kracht en kwaliteiten van het lokale aanbod.

Dit gaan we doen om onze ambities waar te maken:

- We vragen meer aandacht voor het programma "Raalte gezond" en het promoten van gezonde (sport) kantines
- De gemeente faciliteert ontmoeting in de MFA's als dé plek voor culturele en sociale activiteiten;
- In deze bestuursperiode wordt er een besluit voorbereid over nieuwbouw van sporthal Hoogerheyne
- We herijken het subsidiebeleid zodat we meer vraaggericht kunnen werken en de administratieve last verlichten
- De kunstensector moet ondernemend en creatiever worden. Cultureel ondernemerschap in combinatie met creatieve financiering kan rekenen op onze steun

Programma 8 Openbare orde en veiligheid

De klassieke rol van de gemeente op veiligheid verschuift de komende tijd. Naast de klassieke vraagstukken op sociale en fysieke veiligheid wordt meer aandacht gevraagd voor het voorkomen en bestrijden van ondermijning: georganiseerde criminaliteit 'dichtbij' waarbij de boven- en onderwereld steeds meer met elkaar verstrengeld raken. Door de decentralisaties in het sociaal domein wordt gezocht naar nieuwe verhoudingen tussen veiligheid en zorg. Daarnaast wordt landelijk gekeken naar de rol van veiligheid en openbare orde op het internet (cybercrime) en onze informatiepositie (intelligence).

Dit zijn de ambities voor onze gemeente:

De gemeente Raalte is een veilige gemeente en dat willen we zo houden. Door integraal met onze veiligheidspartners te werken aan thema's als de woon- en leefomgeving, bedrijvigheid, jeugd, fysieke veiligheid en integriteit willen we de veiligheid in de Raalter samenleving waarborgen. Nieuwe accenten, zoals ondermijning en de verbinding tussen zorg en veiligheid, maar ook geweld achter de voordeur, zoals kindermishandeling en huiselijk geweld, krijgen nadrukkelijker de aandacht in de komende jaren.

Dit gaan we doen om onze ambities waar te maken:

- We blijven inzetten op de aanwezigheid van een politiebureau in Raalte en zichtbaarheid van de wijkagent in de kernen
- Ergernissen in de buurt willen we zoveel mogelijk aanpakken door buurtbemiddeling en mediation. Dure en langdurige juridische procedures moeten voorkomen worden
- Door meer (modern) noaberschap te stimuleren, willen we een bijdrage leveren aan een veilige buurt
- We pakken de problematiek van ondermijning aan

Programma 9 Bestuur en dienstverlening

De samenleving verwacht van het openbaar bestuur concrete resultaten op maatschappelijke opgaven. De overheid positioneert zich als onderdeel van de samenleving en staat voor de uitdaging vertrouwen te verkrijgen en te behouden in een veranderende samenleving. Complexe opgaven vragen om een sterke democratie en een bestuur dat in staat is om problemen aan te pakken en dat te doen op een wijze die aansluit bij de eisen van deze tijd. Als eerste overheid blijft de dienstverlening aan inwoners, organisaties en instellingen de essentie van ons werk: excellente dienstverlening daar waar het er voor inwoners echt toe doet.

Dit zijn de ambities voor onze gemeente:

De gemeente Raalte is en blijft een zelfstandige gemeente. Een aantal maatschappelijke opgaven, zoals de energietransitie, vraagt om regionale samenwerking. Onze gemeente neemt deel aan deze samenwerking en behoudt hierbij de mogelijkheid zelfstandig beleid te ontwikkelen. De ervaring die we met overheidsparticipatie hebben opgedaan zetten we voort en de ingezette weg naar bestuurlijke vernieuwing zetten we door. We zetten erop in producten en diensten te digitaliseren, maar ook blijft het mogelijk om het gemeentehuis te bezoeken om diensten fysiek af te nemen. In al onze uitingen willen we helder en begrijpelijk communiceren.

Dit gaan we doen om onze ambities waar te maken:

- De raad op pad, in welke vorm dan ook, zetten we door
- We zorgen voor laagdrempelige inspraakmogelijkheden (niet langer: “5 minuten insprekrecht” bij de raadpleinsessie)
- We willen experimenteren met meer zeggenschap voor burgers
- We gaan meer op afspraak werken aan de balies
- We investeren extra financiële middelen om de opgave op informatieveiligheid en digitalisering aan te kunnen

Financiën

In dit Roalter Akkoord hebben we onze gezamenlijke ambities voor de gemeente Raalte en wat te doen om deze ambities waar te maken in negen beleidsprogramma's weergegeven. Daarmee is een deel van het speelveld benoemd. Binnen het gehele speelveld spelen er meer ontwikkelingen die prioriteit moeten krijgen en de komende jaren de agenda bepalen. Denk daarbij bijvoorbeeld aan zaken die discussie opleverden tussen partijen en de maatschappelijke opgaven zoals benoemd in het Interbestuurlijk Programma. En de gemeentelijke opgaven zoals de (financiële opgave) van de transformatie sociaal domein, de N35 en de onderhouds- en vervangingsopgave in de openbare ruimte. Daarnaast verwachten we ook in de komende bestuursperiode andere opgaven die op ons pad komen, maar die we nu nog niet kennen. Uitgangspunt is dat we onze gezonde financiële positie willen behouden. Dit vraagt zowel voor de korte termijn (begroting 2019) als voor de langere termijn (vanaf de begroting 2020) een aanpak die recht doet aan de voorliggende opgaven binnen de beschikbare financiële mogelijkheden. De verwachting is dat alle ambities bij elkaar opgeteld groter zijn dan de financiële mogelijkheden toelaten. Dit betekent derhalve dat er, op basis van het actuele financieel perspectief, nadere prioriteiten en keuzes door de raad moeten worden gemaakt. In die aanpak wordt de kaderstellende rol van de raad versterkt.

Ambitie: behoud gezonde financiële positie

De gemeente Raalte wil haar gezonde financiële positie behouden. We staan voor een solide en stabiel financieel beleid met een structureel en reëel sluitende jaar- en meerjarenbegroting. Structurele kosten dekken we met structurele middelen. Structurele budgetten willen we vaker meerjarig incidenteel inzetten. Daarbij maken we meer gebruik van "horizonfinanciering" (budget voor bepaalde periode beschikbaar stellen). Ook onderzoeken we periodiek met welk bestaand beleid we willen stoppen om meer ruimte voor nieuw beleid vrij te kunnen spelen.

Uitgangspunten begroting 2019

Vertrekpunt voor het bepalen van het financieel perspectief bij de begroting 2019 is de door de raad vastgestelde begroting 2018 aangevuld met de mutaties uit de komende zomernota 2018. De begroting 2019 komt te vroeg om het gehele speelveld van ambities en opgaven, inclusief financiële vertaling er van, in beeld te brengen. Dergelijke processen vragen een zorgvuldige voorbereiding waarvoor nader onderzoek, debat en/of de nodige doorlooptijd is gemoeid.

We willen voor de raad optimaal ruimte creëren bij de afweging van het gehele speelveld van ambities en prioriteiten. Het zittende college zal daarom bij de voorbereiding van de begroting 2019 en meerjarenraming 2020-2022 terughoudend omgaan met voorstellen voor nieuw beleid. Daarnaast is in de technische begrotingsuitgangspunten voor de begroting 2019 aangegeven de raad voor te stellen de lokale lastendruk voor 2019 te beperken tot uitsluitend de prijs- en inflatiecorrectie.

Dit betekent dat in eerste instantie alleen het "verplicht nieuw beleid" in de begroting 2019 wordt opgenomen. Hiermee worden de beschikbare financiële middelen bij de komende begroting en meerjarenraming zoveel mogelijk vastgehouden totdat de raad in het voorjaar van 2019 als opmaat naar de begroting 2020 de integrale afweging van alle ambities en prioriteiten in onderlinge samenhang kan maken.

Dit betekent niet dat ambities voor 2019 en volgende jaren daarmee tijdelijk uitgesteld worden. Binnen de door de raad vastgestelde begroting 2018 én meerjarenraming 2019-2021 zijn voldoende middelen beschikbaar om in 2019 invulling te geven aan de "lopende" opgaven nieuw beleid. Denk daarbij bijvoorbeeld aan de transformatieopgave sociaal domein, groen samen doen, Raalte duurzaam 2050, de sanering van asbestdaken en de agenda verkeersveiligheid.

Vanaf voorjaar 2019 (opmaat naar begroting 2020) versterking kaderstellende rol raad

Een financiële vertaling en weging in prioriteiten heeft niet plaats gevonden in dit Roalter Akkoord. Om tot integrale afweging van prioriteiten te komen is het nodig dat ook het proces met de raad over de nog openstaande discussiepunten, ontwikkelingen en belangrijke prioriteiten verder is gebracht. Een integraal overzicht van alle ambities volgt in een jaarlijkse kaderbrief/perspectiefnota "nieuwe stijl" voor het zomerreces, voor de eerste keer in 2019 als opmaat naar de begroting 2020. Dit is ook het eerste moment waarop de afspraken opgenomen in dit Roalter Akkoord integraal kunnen worden afgewogen tegen andere zaken en ontwikkelingen. Hiermee wordt de kaderstellende rol van de raad versterkt. Dan geeft de raad immers het richtinggevend kader waarbinnen het nieuwe college de begroting voor 2020 en meerjarenraming 2021-2023 opstelt.

